

ADVIES

19 maart 2009

SOORTENBESLUIT

2009|12

Inhoud

Inleiding	3
Krachtlijnen.....	4
Advies	5
1.1. Situering.....	5
1.2. Inventarisatie en registratie.....	5
1.3. Soortenbescherming	6
1.4. Soortenbehoud	8
1.5. Soortenbeheer	10

Inleiding

De Minaraad ontving op 9 maart 2009 een adviesvraag van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering met betrekking tot soortenbescherming en soortenbeheer (verder ontwerp van Soortenbesluit). Het ontwerp van Soortenbesluit beoogt een vereenvoudiging van de huidige sterk versnipperde wetgeving inzake het soortengericht natuurbehoud en zorgt voor de opheffing van een aantal bestaande besluiten.¹

De adviesvraag gaat uit van een adviestermijn van tien werkdagen. De Raad betreurt dat voor een - voor natuur - zo belangrijk dossier gekozen is voor zo'n korte termijn, die niet volstaat om een volwaardig adviesproces uit te voeren. Een dergelijke korte adviestermijn leidt er bovendien toe dat de Raad het ontwerp van Soortenbesluit niet ten gronde kan adviseren en dat de Raad zijn advies moet focussen op hoofdlijnen. De Raad wijst er tevens op dat de minister in de adviesvraag vroeg om specifiek aandacht te besteden aan de beheerregelingen voor de volgende zeven soorten: aalscholver, gaai, kauw, ekster, kale jonker, kruldistel en speerdistel.

De Boerenbond onthoudt zich in dit advies en brengt advies uit via de SALV.

Hubert David,
voorzitter Minaraad

---

¹ Koninklijk besluit van 16 februari 1976 houdende maatregelen ter bescherming van bepaalde in het wild groeiende plantensoorten. Koninklijk besluit van 9 september 1981 betreffende de bescherming van vogels in het Vlaamse Gewest. Koninklijk besluit van 22 september 1980 houdende maatregelen, van toepassing in het Vlaamse Gewest, ter bescherming van bepaalde in het wild levende inheemse diersoorten, die niet onder toepassing vallen van de wetten en de besluiten op de jacht, de riviervisserij en de vogelbescherming. Besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 1993 betreffende de introductie in de natuur van niet-inheemse diersoorten. Besluit van de Vlaamse Regering van 4 juni 2004 houdende vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van de Vlaamse opvangcentra voor vogels en wilde dieren en houdende toekenning van subsidies.

Krachtlijnen

De Raad bracht op 29 november 2007 reeds advies uit over het voorontwerp van het Soortenbesluit. De Raad is in het algemeen verheugd dat met voorliggend ontwerp van Soortenbesluit in belangrijke mate is tegemoet gekomen aan een reeks aanbevelingen, die de Raad formuleerde bij het voorontwerp.

Gezien de beperkte adviestermijn focust de Raad voorliggend advies op de voorgestelde bepalingen inzake de inventarisatie en registratie, de soortenbescherming, het soortenbehoud en het soortenbeheer. Voor de algemene aanbevelingen van de Raad ten aanzien van het soortenbeleid verwijst de Raad naar zijn eerder advies.

Inzake inventarisatie vraagt de Raad alle partners volwaardig te betrekken. In die zin betreurt de Raad dat het ontwerp van Soortenbesluit enkel de coördinatierol van het INBO vastlegt, maar geen regeling uitwerkt voor de inbreng met kwaliteitsgarantie van de andere partners. De Raad vraagt tevens aandacht voor monitoring en voor de snelle vaststelling van de bestaande rode lijsten.

Inzake soortenbescherming vraagt de Raad verdere verduidelijking van de (wetenschappelijke) criteria die gebruikt werden bij de opmaak van de soortenlijsten. De Raad formuleert bedenkingen bij de uitholling van de basisbescherming van de categorie 1-soorten. Voka, Unizo en de VHBR formuleren hierbij een standpunt. De Raad vraagt ook verdere verduidelijking bij de maatregelen die gelden voor de categorie 5-soorten.

Verder vraagt de Raad verduidelijking over de maatregelen inzake actieve soortenbescherming. Hij dringt erop aan dat actieve soortenbescherming mogelijk moet zijn voor alle beschermde soorten. Voka, Unizo en de Vlaamse Hoge Bosraad formuleren hierbij een standpunt. De Raad pleit verder voor een duidelijk uitgewerkte inspraakprocedure bij de opmaak van de soortenbeschermingsprogramma's. Een verplichte adviesvraag aan de Minaraad (een taak voor de nieuw op te richten permanente commissies natuur, bos, jacht en/of riviervisserij) kan daaraan voldoen.

En ten slotte spreekt de Raad zich uit over de maatregelen inzake soortenbeheer. Samenvattend stelt de Raad dat binnen de huidige context, en met de huidige kennis en het huidige beschikbare instrumentarium er geen noodzaak is voor een globale, gebiedsdekkende bestrijding van de vermelde soorten. De Raad beveelt aan om de aalscholver, ekster, gaai, kauw, kale jonker, kruldistel en speerdistel niet op te nemen in de lijst van categorie 6-soorten. De Vlaamse Hoge Bosraad formuleert hierbij een standpunt.

1.1. Situering

- [1] **Situering adviesvraag.** De Raad bracht op 29 november 2007 advies uit over het voorontwerp van het Soortenbesluit. Voor meer duiding over de algemene aanbevelingen van de Raad ten aanzien van het soortenbeleid verwijst de Raad dan ook naar dit advies.²

De Raad is verheugd dat met het voorliggende ontwerp van Soortenbesluit in belangrijke mate is tegemoet gekomen aan een reeks aanbevelingen die de Raad formuleerde bij het voorontwerp. De Raad gaat hierna in op enkele specifieke bepalingen van het ontwerp van Soortenbesluit die nog verder duiding behoeven. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de voorgestelde bepalingen inzake de inventarisatie en registratie, de soortenbescherming, het soortenbehoud en het soortenbeheer.

1.2. Inventarisatie en registratie

- [2] **Inventarisatie.** Artikel 5 van het ontwerp van Soortenbesluit geeft het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) een coördinerende rol inzake de inventarisatie van alle onder het toepassingsgebied van het besluit vallende soorten. Deze coördinatietaak gebeurt met het oog op (1) het toezicht op de staat van instandhouding van inheemse soorten, (2) de opmaak van rode lijsten betreffende inheemse soorten en (3) het opvolgen van invasieve soorten.

Het ontwerp van Soortenbesluit legt de rol van het INBO vooral op de coördinatie van de inventarisatie (en dus niet zo zeer op het inventariseren). Daardoor wordt deels tegemoet gekomen aan de opmerking van de Raad die er op wees dat momenteel tal van organisaties en instellingen (en dus niet alleen het INBO) inventarisatie- en monitoringgegevens verzamelen. De Raad benadrukte in zijn advies echter dat al deze verschillende partners volwaardig betrokken moeten worden. In die zin betreurt de Raad dat in het ontwerp van Soortenbesluit geen regeling is opgenomen voor de inbreng met kwaliteitsgarantie van deze partners.

Bovendien stelt de Raad vast dat de inventarisatierol van het INBO verruimd is naar alle soorten die onder het toepassingsgebied van het besluit vallen. In het voorontwerp was enkel sprake van soorten opgenomen in de bijlagen. De Raad wees er in zijn eerder advies op dat inventarisatie niet alleen zinvol is voor de bescherming van soorten, maar ook voor schadebeheersing. Dit laatste geldt zowel voor niet-inheemse soorten als voor inheemse soorten (o.a. eikenprocessierups, grauwe gans).

In zijn vorig advies stelde de Raad voor om naast inventarisatie ook een regeling inzake monitoring op te nemen in het Soortenbesluit. In voorliggend ontwerp van Soortenbesluit is hieraan niet tegemoet gekomen.

---

² Advies van 29 november 2007 over het besluit houdende bescherming van natuurlijk in het wild voorkomende dier- en plantensoorten in het Vlaamse Gewest. Minaraad 07|040.

[3] **Rode lijsten.** Het ontwerp van Soortenbesluit legt de basis voor de systematische opmaak van rode lijsten. Dit is positief. Rode lijsten zullen worden opgemaakt door of onder coördinatie van het INBO. De Raad wees in zijn vorig advies op de noodzakelijke inhaaloperatie. Diverse rode lijsten zijn verouderd, van veel groepen dieren en planten zijn geen rode lijsten bekend. Nieuw is dat de rode lijsten zullen worden vastgesteld door de minister. De Raad dringt aan op een snelle vaststelling van minstens de bestaande rode lijsten die aan de kwaliteitscriteria voldoen.

[4] **Registratie.** Het ontwerp van Soortenbesluit geeft het Agentschap voor Natuur en Bos (het ANB) een rol inzake de registratie van de toevallige vangst of doding van categorie 4-soorten. Hierbij wordt verwezen naar artikel 12.4 van de Habitatrictlijn dat bepaalt dat de lidstaten een systeem van toezicht moeten instellen op het - bij toeval - vangen of doden van diersoorten (bijlage IV Habitatrictlijn). Bijkomend krijgt het ANB de opdracht voor de registratie van de toegelaten afwijkingen op de verbodsbepalingen. Artikel 16.2 van de Habitatrictlijn stelt dat de registratie van de afwijkingen noodzakelijk is.

De Raad vindt het positief dat het ANB deze registratietaken op zich zal nemen. Het gaat echter over nieuwe taken. De Raad vraagt aandacht voor de concrete uitvoering van deze taken. Het is positief dat hierover om de twee jaar zal gerapporteerd worden (cf. volgende paragraaf).

[5] **Rol van het natuurrapport.** De Raad wees in zijn vroeger advies op de noodzakelijke afstemming van de hoger vermelde inventarisatietaken van het INBO met de bestaande rapporteringsinstrumenten van het natuurbeleid (o.a. het natuurrapport).

De Raad vindt het positief dat in het ontwerp van Soortenbesluit (artikel 8) is opgenomen dat elke twee jaar een overzicht en synthese zal worden opgemaakt van de informatie die het INBO en het ANB verkregen hebben via de hierboven beschreven taken. Deze rapportage zal een onderdeel uitmaken van het natuurrapport. De Raad benadrukt het belang van het natuurrapport in het uittekenen van de samenhang tussen soortenbescherming, gebiedsbescherming en milieubescherming.

1.3. Soortenbescherming

[6] **Beschermde soorten.** Het voorontwerp van Soortenbesluit gaf in vijf bijlagen een opsomming van de beschermde soorten. In het ontwerp van Soortenbesluit wordt dit vereenvoudigd tot één bijlage, waarin de soorten zijn verdeeld over zeven categorieën. De beschermde soorten zijn verdeeld over de eerste vier categorieën (categorie 1, 2, 3 of 4), waarbij de graad van bescherming toeneemt van categorie 1 tot categorie 4. Bovenop hun aanduiding als categorie 1, 2, 3 of 4 kunnen de (beschermde) soorten nog opgenomen zijn in categorie 5, 6 of 7. Categorie 5-soorten zijn soorten die onder het toepassingsgebied vallen van het Jachtdecreet of de wet op de riviervisserij. In categorie 6 zijn deze soorten opgelijst waarvoor een beheerregeling kan gelden (zie verder deel 1.5 van dit advies). Categorie 7-soorten zijn soorten die in aanmerking komen voor vervoer.

De Raad vraagt dat de (wetenschappelijke) criteria worden verduidelijkt die gebruikt werden bij de opmaak van bijlage 1. Zo is onder meer niet duidelijk welke criteria werden gehanteerd om een soort al dan niet op te nemen in categorie 1. De Raad dringt ook aan op een snelle toetsing – samen met voorstellen tot verbetering - van bijlage 1 door het INBO.

- [7] **Categorie 1-soorten.** De categorie 1-soorten genieten een basisbescherming. Hiervoor gelden een reeks verbodsbepalingen zoals het verbod op opzettelijk doden, opzettelijk vangen of opzettelijk en betekenisvol verstoren. Een aantal algemene afwijkingsmogelijkheden (vb. belang voor volksgezondheid, dwingende redenen van groot openbaar belang) zijn mogelijk.

De Raad stelt nu vast dat voor de categorie 1-soorten twee bijkomende uitzonderingen op de basisbescherming zijn voorzien. Artikel 20, §2, van het ontwerp van Soortenbesluit voorziet dat er afwijkingen kunnen worden verleend om redenen van economische, sociale of culturele aard, of vanwege regionale of lokale bijzonderheden. Daarbovenop stelt artikel 11 dat de verbodsbepalingen geen beperking mogen inhouden die absoluut werken, of die handelingen verbieden of onmogelijk maken die overeenstemmen met de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening of die absoluut de realisatie van die plannen en hun beschermingsvoorschriften verhinderen of de realisatie van de algemene bestemming betekenisvol in het gedrang brengen (cf. artikel 9 van het Natuurdecreet).

De Raad stelt vast dat door de combinatie van deze twee uitzonderingen de basisbescherming van categorie 1-soorten sterk wordt beperkt. De Raad wijst er bovendien op dat artikel 9 van het Natuurdecreet slechts deels is opgenomen in het ontwerp van Soortenbesluit. Zo wordt bijvoorbeeld niet verwezen naar de uitzonderingen die het Natuurdecreet in artikel 9 voorziet (vb. overdruk VEN). De Raad heeft ook bedenkingen bij de concrete uitwerking van deze bepaling op het terrein. Ten slotte benadrukt de Raad het belang van de zorgplicht, zoals voorzien in het Natuurdecreet.

Standpunt Voka, Unizo en Vlaamse Hoge Bosraad:

Voka, Unizo en VHBR zijn van mening dat voor de categorie 1-soorten -soorten dewelke op Europees niveau geen beschermingsstatus genieten - bovenstaande bijkomende uitzonderingen meer dan wenselijk zijn. Zeker voor de categorie 1-soorten mogen de verbodsbepalingen geen beperkingen inhouden die absoluut werken, of die handelingen verbieden of onmogelijk maken die overeenstemmen met de plannen van aanleg of de ruimtelijke uitvoeringsplannen van kracht in de ruimtelijke ordening of die absoluut de realisatie van die plannen en hun beschermingsvoorschriften verhinderen. Artikel 20, §2, moet behouden blijven in het Soortenbesluit.

- [8] **Categorie 2-soorten.** De categorie 2-soorten zijn de vogelsoorten waarvoor (in uitvoering van de Vogelrichtlijn) de basisbescherming van het besluit van toepassing is. De algemene afwijkingsmogelijkheden op de verbodsbepalingen zijn mogelijk. De twee bijzondere afwijkingsmogelijkheden zoals voorzien bij de categorie 1-soorten zijn niet voorzien.
- [9] **Categorie 3-soorten.** De categorie 3-soorten zijn de vogelsoorten (bijlage I van de Vogelrichtlijn) en de soorten van bijlage II van de Habitatrichtlijn. Daarom genieten deze soorten een strenger beschermingsregime. Volgens het bisverslag aan de Vlaamse Regering (pag. 90) is het voor deze categorie mogelijk om additionele, actieve maatregelen te nemen (zie verder deel 1.4 van dit advies).
- [10] **Categorie 4-soorten.** De categorie 4-soorten zijn de bijlage IV-soorten van de Habitatrichtlijn. Ze genieten de strengste beschermingsregeling. Ze komen in aanmerking voor soortenbehoudsmaatregelen. Het verschilpunt met de vorige categorie is dat enkele algemene afwijkingsmogelijkheden niet voorzien zijn. De

registratieplicht van het ANB voor de toevallige vangst van specimen geldt enkel voor deze soorten (cf. par. [3]).

[11] Categorie 5-soorten. De categorie 5-soorten zijn soorten die onder het toepassingsgebied vallen van het Jachtdecreet (jachtwild) of de wet op de riviervisserij. Artikel 3, §3, 2°, stelt dat het besluit op deze soorten van toepassing is, voor deze aspecten die niet geregeld worden in de regelgeving op het vlak van de jacht of de riviervisserij. Wat dit concreet inhoudt is echter niet zo duidelijk. Volgens de bisnota worden de maatregelen inzake actieve soortenbescherming aldus mogelijk voor de jachtwildsoorten. Dit is positief. De Raad benadrukt immers dat enkele jachtwildsoorten, die momenteel vermeld zijn in het Jachtdecreet, opgenomen zijn in de rode lijsten onder de categorieën 'met uitsterven bedreigd', 'bedreigd' en 'kwetsbaar'. Actieve soortenbescherming is aldus noodzakelijk. De Raad vermoedt echter dat het ontwerp van Soortenbesluit de actieve soortenbescherming slechts mogelijk maakt voor een deel van de jachtwildsoorten. Namelijk enkel voor deze jachtwildsoorten die ook opgenomen zijn in een van de categorieën van de beschermde soorten (zie verder paragraaf 13). Het lijkt er aldus op dat de aanduiding als beschermde soort een voorwaarde is om aan actieve soortenbescherming te kunnen doen; en dus niet de eventuele opname in categorie 5. De Raad vraagt dit verder te verduidelijken.

[12] Integratie. Artikel 23 voorziet in een aantal 'integratiegronden' van de afwijkmogelijkheden in een reeks vergunningen (o.a. de natuurvergunning). Het advies van de Minaraad is hier gevolgd en in artikel 23 werd een zesde ontheffingsgrond voorzien voor stedenbouwkundige en milieuvergunningen.

1.4. Soortenbehoud

[13] Inleiding. Bovenop de basisbescherming voorziet het ontwerp van Soortenbesluit (hoofdstuk 3, afdeling 3) in de mogelijkheid van actieve soortenbescherming. Soortenbehoudsmaatregelen of soortenbeschermingsprogramma's kunnen worden opgesteld met het oog op het bereiken van een goede staat van instandhouding of het verzekeren dat het bij toeval vangen of doden van de categorie 4-soorten geen significant ongunstige weerslag heeft op de staat van instandhouding van een soort.

Volgens artikel 24 is actieve soortenbescherming mogelijk voor alle beschermde soorten die zijn opgenomen in de klassen 'uitgestorven', 'met uitsterven bedreigd', 'bedreigd' of 'kwetsbaar' van een rode lijst. Uit bijlage 1 zou echter kunnen opgemaakt worden dat actieve soortenbescherming enkel geldt voor de categorie 3- of categorie 4-soorten. Bijlage 1 verwijst immers enkel voor deze twee categorieën naar de mogelijkheden van hoofdstuk 3, afdeling 3. De Raad vraagt verdere verduidelijking en benadrukt dat actieve soortenbescherming moet mogelijk zijn voor alle beschermde soorten. Dit is essentieel ter uitvoering van artikel 51 van het Natuurdecreet.

Standpunt Voka, Unizo en Vlaamse Hoge Bosraad:

Voka, Unizo en VHBR zijn van mening dat het actieve soortenbehoud waarbij conform artikel 25 aanvullende specifieke verbodsbepalingen kunnen worden ingesteld, beperkt moet blijven tot categorie 4-soorten. Het is onverantwoord om de mogelijkheid te creëren om voor een groot aantal rode lijst-soorten - zelfs een aantal soorten die op Europees vlak geen beschermingsstatuut genieten (mogelijk ondervangen in bijlage) - over gans Vlaanderen bijkomende verbodsbepalingen in het leven te roepen. Deze bepaling is nefast voor de rechtszekerheid.

[14] Maatregelen en programma's. De mogelijke soortenbehoudsmaatregelen kunnen zeer divers zijn. Volgens artikel 25 gaat het over sensibiliseringsacties, specifieke verwervings-, inrichtings- of beheeractiviteiten, het toekennen van subsidies of het sluiten van overeenkomsten met administratieve overheden en anderen.

Artikel 25 voorziet de mogelijkheid om bijkomende verbodsbepalingen op te leggen of bijkomende afwijkingen in te voeren op de algemene verbodsbepalingen. Voorwaarde is dat deze moeten opgenomen worden in een soortenbeschermingsprogramma. Deze programma's zullen worden opgemaakt op basis van een rapport, opgemaakt door of in opdracht van het ANB. Volgens de Raad is het wenselijk dat rapporten ook kunnen opgemaakt worden door derden, volgens richtlijnen opgemaakt door of onder de controle van het ANB.

Artikel 27, §2, voorziet dat de minister bij de vaststelling van het programma rekening houdt met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied, en met relevante regionale en lokale bijzonderheden. Na vaststelling wordt een soortenbeschermingsprogramma meegedeeld aan de Vlaamse Regering. De Raad stelt vast dat het ontwerp van Soortenbesluit weinig of geen inspraak voorziet van de betrokken sectoren. Het ontwerp voorziet enkel dat het rapport melding zal moeten maken van het overleg dat gevoerd is met de sectoren. De Raad wijst erop dat deze sectoren zullen moeten instaan voor de uitvoering van de opgenomen soortenbeschermingsmaatregelen. Ook dient aandacht te gaan naar de impact van de invoering van bijkomende verboden. In die zin pleit de Raad ervoor om in het ontwerp van Soortenbesluit een duidelijk uitgewerkte inspraakprocedure te voorzien voor de soortenbeschermingsprogramma's. Een verplichte adviesvraag aan de Miniraad (een taak voor de nieuw op te richten permanente commissies natuur, bos, jacht en/of riviervisserij) kan daaraan voldoen.

[15] Relatie met het natuurbeleidsplan en het deelplan soorten. Het is voor de Raad onduidelijk hoe de soortbeschermingsprogramma's zich verhouden tot het natuurbeleidsplan. Artikel 11 van het Natuurdecreet stelt dat het natuurbeleidsplan bestaat uit vijf deelplannen. In het deelplan voor het behoud van soorten zullen de doelstellingen en de maatregelen inzake de bescherming van levende organismen worden vastgelegd. In dit deelplan kunnen soortbeschermingsplannen worden opgenomen met aanwijzing van de gebieden waarin deze van toepassing zullen zijn.³ De Raad vraagt om dit verder uit te klaren.

Tevens moet de rol van de verschillende actoren verder worden verduidelijkt. In het geactualiseerde Milieubeleidsplan voor de periode 2008-2010 wordt terecht aangedrongen op een stroomlijning van het soortenbeleid. Er zal een afwegingskader worden opgesteld om bij het soortenbeleid te bepalen wie wat doet op Vlaams niveau. De Raad wijst erop dat de provincies momenteel diverse initiatieven uitwerken inzake soortenbeleid. Zij dienen binnen dit afwegingskader ingeschakeld te worden.

---

³ Het Natuurdecreet voorziet in de opmaak van een natuurbeleidsplan dat opgebouwd is uit de volgende vijf delen: (1) gebiedsgericht beleid, (2) relatie natuurdoelstellingen en milieubeleid, (3) soortenbescherming, (4) doelgroepenbeleid en (5) ondersteuning provinciale en lokale overheden.

1.5. Soortenbeheer

[16] Soortbeheer. Het ontwerp van Soortenbesluit voorziet dat de minister ertoe gemachtigd is om voor een bepaalde soort of voor een bepaalde groep van soorten een beheerregeling vast te stellen. Een beheerregeling is een geheel van maatregelen van soortenbeheer, gericht op het voorkomen of herstellen van hinder, risico of schade veroorzaakt door bepaalde soorten dieren of planten.

Een beheerregeling kan opgemaakt worden voor categorie 6-soorten. Het gaat enerzijds over een aantal niet-beschermde soorten (dus niet opgenomen onder categorie 1, 2, 3 of 4): bruine rat, veldmuis, zwarte rat, eikenprocessierupsvlinder (larvale stadium), akkerdistel, kale jonker, kruldistel en speerdistel. Daarnaast zijn er ook een aantal beschermde soorten (categorie 2) opgenomen onder categorie 6: aalscholver, ekster, gaai, kauw, kokmeeuw, kraai, spreeuw en zilvermeeuw. Voor de vogelsoorten impliceert dit de mogelijkheid tot een algemene afwijking op de bescherming ervan, in plaats van de individueel aan te vragen afwijkingen. Het 'beheer' van deze vogelsoorten wordt dus administratief eenvoudiger. Voor de betrokken plantensoorten betekent dit de mogelijkheid tot het instellen van een of andere bestrijdingsplicht.

Een beheerregeling kan daarnaast ook opgemaakt worden voor uitheemse soorten, niet-beschermde inheemse soorten of categorie 1-soorten. Deze beheerregeling kan worden vastgesteld met het oog op het tegengaan van de negatieve ecologische of economische impact die de soorten of de groep van soorten kunnen hebben of vanwege hun feitelijk of potentieel invasieve karakter. Het ANB zal beheerregelingen opmaken. De minister stelt vast en de beheerregeling wordt voor vaststelling voorgedragen aan de Vlaamse Regering. Voor beheerregelingen gericht op het voorkomen of herstellen van hinder, risico of schade aan landbouwgewassen of landbouwactiviteiten wordt de beheerregeling vastgesteld door de minister bevoegd voor het leefmilieu samen met de minister bevoegd voor het landbouwbeleid. Een beheerregeling voor deze soorten kan enkel worden opgesteld omwille van de volgende redenen: 1° in het belang van de volksgezondheid en de openbare veiligheid, 2° in het belang van het luchtverkeer, 3° ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij, wateren en andere goederen in eigendom of gebruik, 4° ter bescherming van de wilde fauna of flora, of voor de instandhouding van de natuurlijke habitats.

[17] Categorie 6-soorten. In opdracht van de Vlaamse Regering vraagt de minister aan de Minaraad om expliciet een standpunt in te nemen met betrekking tot de mogelijkheid van een beheerregeling voor de volgende zeven soorten: aalscholver, ekster, gaai, kauw, kale jonker, kruldistel en speerdistel. Tevens vraagt de minister om dienaangaande een argumentatie aan te brengen evenals de inhoudelijke elementen waarvan het wenselijk of onwenselijk zou zijn om deze in te voegen in eventuele beheerregelingen voor die soorten.

Een eerste element betreft de vraag in hoeverre de voorgestelde plantensoorten (kale jonker, kruldistel en speerdistel) dienen opgenomen te worden onder de categorie 6-soorten. Vraag is dus of voor deze soorten een algemene beheerregeling noodzakelijk is, zoals voorzien in artikel 28 van het ontwerp van Soortenbesluit. De regeling zal dan vooral gericht zijn op het voorkomen of herstellen van schade aan landbouwgewassen. De Raad verwijst naar het

Eindrapport Natuurtechnisch Distelbeheer.⁴ Omtrent de tweejarige soorten (speerdistel, kale jonker en kruldistel) besluit dit rapport " ... *deze soorten verbreiden zich en planten zich voort via zaad. Als er geen zaad wordt gevormd, sterven deze distels meestal het tweede jaar af zonder zich voort te planten. Deze soorten vormen dan ook geen noemenswaardig probleem voor de landbouw. Ze komen trouwens weinig of niet voor op akkerland en droge weilanden.*" De Raad wijst op de diverse beheermaatregelen die voorzien zijn in ontwerp van soortenbesluit. Uitgaande van voorgaande vaststellingen stelt de Raad dat er geen noodzaak is voor een globale, gebiedsdekkende bestrijding van deze soorten. De Raad beveelt aldus aan om kale jonker, kruldistel en speerdistel niet op te nemen in de lijst van categorie 6-soorten.

Wat betreft de voorgestelde vogelsoorten (aalscholver, ekster, gaai, kauw) wees de Raad al eerder op de noodzaak van een volwaardige wetenschappelijke onderbouwing. De Raad verwijst tevens naar de diverse beheermaatregelen die nu al voorzien zijn in het ontwerp van Soortenbesluit. Tevens benadrukt de Raad de rol van de mogelijkheden inzake bestrijding en bijzondere bejaging, zoals voorzien in het Jachtvoorwaardenbesluit. Ten slotte verwijst de Raad naar de regeling inzake vergoeding voor wildschade die momenteel in opmaak is en waarin naast jachtwild ook vergoeding voorzien is voor eventuele schade door aalscholver. Voor wat betreft de aalscholver verwijst de Raad naar een nota van het Instituut voor Natuurbehoud en het Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer.⁵ De Raad verwijst ook naar een recent antwoord van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Natuur naar aanleiding van een vraag over de aalscholver.⁶ De minister stelde: "*Men kan vandaag niet stellen dat er een algemeen probleem is voor het visbestand omdat de aalscholvers te veel vis opeten. Individuele afwijkingen kunnen worden gevraagd als aan alle voorwaarden is voldaan, maar een veralgemeende verdelgingsregeling zal door mij vandaag zeker niet worden voorgesteld.*"

Samenvattend stelt de Raad dus dat binnen de huidige context en met de huidige kennis en het huidige beschikbare instrumentarium, er geen noodzaak is voor een globale, gebiedsdekkende bestrijding van deze soorten. De Raad beveelt dus aan om de aalscholver, ekster, gaai, kauw niet op te nemen in de lijst van categorie 6-soorten.

Standpunt Vlaamse Hoge Bosraad:

De VHBR meent dat deze soorten moeten opgenomen blijven onder de categorie 6-soorten.

---

⁴ Natuurtechnisch distelbeheer. Eindrapport. Johnny Cornelis & Martin Hermy. K.U.Leuven. november 2002. in opdracht Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap AMINAL - Afdeling Algemeen Milieu- en Natuurbeleid

⁵ Devos K. & H. Verreyken (2005). Aalscholvers en schade aan visserij in Vlaanderen : een afweging van mogelijke maatregelen in het kader van een internationaal actieplan. Nota Instituut voor Natuurbehoud (A 2000/53) en Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer IBW (Wb.V.Adv.2000.068). Brussel, Hoeilaart maart 2005.

⁶ Handelingen commissievergadering, Commissie voor leefmilieu en natuur, landbouw, visserij, plattelandsbeleid en ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed C94 – LEE14 – 13 januari 2009. Citaat p. 23. Vraag om uitleg van mevrouw Vera Dua aan Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur over de aalscholver.